

PREFACE

The International Congress, which was held in Paris in 1977 - 22 years ago - and was devoted to national bibliographies, played an important and decisive role in the promotion of the universal bibliographic control worldwide.

Decisions adopted at this conference and embodied in the recommendations (Guidelines for the national bibliographic agency and the national bibliography / prepared by the IFLA International Office for UBC. Paris : UNESCO, 1979) set up a background for the development and advancement of the organizational functional structure of national bibliographic agencies, contributed to the standardization of bibliographic records, had an influence on the creation of the system of exchange with bibliographic records on the international level.

Still, as time moved on, speedy implementation of new information technologies resulted in numerous novelties concerning the universal bibliographic control. Since appearance of documents in the new media, a necessity for supplementing the existing legal deposit decrees arouse, including creation of standards for bibliographic records of these new types of documents. Concurrently, a necessity for changing the structure of current bibliographic publications arouse, presenting the records in the new non-traditional media, formation of the National Bibliographic Data Banks and transmission of these records on Internet. After a long break, these changes fostered to organize a new forum related to the national bibliographic agencies.

On November 25-27, 1998 an International Conference titled *International Conference on National Bibliographic Services* was held in Copenhagen, the main goal of which was to review the aforementioned recommendations i.e., *Guidelines for the National Bibliographic Agency and the National Bibliography*.

The conference was arranged by the Royal School of Library and Information Studies, supported by IFLA and in collaboration with the Danish Royal Library, Royal School of Library and Information Studies, also, Danish Library Center.

At the plenary working sessions of the conference, 5 presentations have been made: *Les services bibliographiques nationaux a l'aube du XXIe siecle: evolution et revolution* - Marcelle Beaudiques (National Library of France); *Coverage* - Grethe Jacobsen (Danish Royal Library); *Standards for International Bibliographic Control: Proposed Data Requirements for National Bibliographic Records* - Olivia Madison (Ajowa State University Library, USA); *Distribution and Exchange* - Robert Smith (British Library); *Legal Deposit and National Bibliographic Services:*

Developments in the Framework of the Cooperative Perspective and the Convergence Phenomenon - Giuseppe Vitiello (Council of Europe).

Besides the main presentations, follow-up discussions in different workshops have been held, which resulted in the final recommendations accepted by the participants. These recommendations have been translated in the Lithuanian language and could be found on the Website of the Martynas Mažvydas National Library of Lithuania. In addition, they are announced in these research works.

After receiving a special permission from the organizers of the conference, also, Marie-France Plassard, the UBCIM Programme director, the most important presentations from the point of view of reforms happening in our country, are reflected in this collection of research works.

They are as follows: an article by R.P. Holley, prepared on the basis of the results of a study carried out by the IFLA Section on Bibliography, which reveals the present status of bibliographic control in different countries; an article by J. D. Byrum, P. Myers-Hayer, which analyzes the reflection of electronic resources in the national bibliographies of different countries; an article by R.R. Reynolds, which deals with harmonization of bibliographic control of serials in the digital age; an article by I.C. McIlwaine and L.M. Chan, which discusses the problems of subject retrieval in national bibliographies; analysis of the computerized cataloguing of older books by G. Jonsson.

According to the decision of the editorial board of „Bibliografija“ („Bibliography“) a decision was made to present more materials about the activities in the sphere of the preparation of the national retrospective bibliography. Consequently, this publication presents a rather interesting in our opinion information concerning the bibliographic control of the Lithuanian old and rare books for the specialists interested in the field. These are articles written by D. Narkevičienė, A. Matijošienė, J. Blaževičiūtė, M. Ivanovič, D. Narbutienė.

In view of the fact, that according to the decree of the minister of Culture of Lithuania a new editorial board for the creation of the national retrospective bibliography has been formed and new regulations have been approved, a decision was made to announce this information.

Materials prepared by O. Janonis inform about the meeting of the editorial board of the new structure and its main principles regarding further preparation and publication of the national retrospective bibliography.

Regina Varnienė

Tarptautinės konferencijos, skirtos valstybinės bibliografijos tarnyboms (ICNBS - International Conference on National Bibliographic Services), įvykusios 1998 m. lapkričio 25-27 d. Kopenhagoje,

galutinės rekomendacijos

Pritardama Visuotinės bibliografinės apskaitos (UBC - Universal Bibliographic Control) koncepcijai, kaip ilgalaikiai pasaulinės bibliografinės informacijos apskaitos ir mainų sistemos plėtojimo programai,

pabrėždama būtinumą stiprinti valstybinę bibliografinę apskaitą, kaip visuotinės bibliografinės apskaitos prielaidą, pripažindama valstybinės bibliografijos, kaip pagrindinės priemonės užtikrinti išsamų šalies spausdinto paveldo aprašymą, svarbą ir siekdama veiksmingos bibliografinės apskaitos,

patvirtindama, kad nacionalinės bibliotekos ir valstybinės bibliografijos tarnybos gali dirbti bendradarbiaudamos su kitomis tarnybomis, tačiau atsakomybę už koordinavimą ir standartų taikymą turi tekti valstybinės bibliografijos tarnybai,

dar kartą pabrėždama privalomojo egzemplioriaus būtinumą ir reikšmę užtikrinant, kad valstybės kultūrinis ir intelektualinis paveldas visomis kalbomis būtų išsaugotas ir išliktų prieinamas dabarties ir ateities vartotojams, siūlo šias rekomendacijas:

Privalomasis egzempliorius

1. Valstybės turėtų skubos tvarka ištirti galiojančius privalomojo egzemplioriaus įstatymus ir apsvarstyti juos atsižvelgdamos į dabartinius ir ateities reikalavimus; jei būtina, galiojantys įstatymai turėtų būti pakeisti;
2. Valstybės, kurios šiuo metu neturi privalomojo egzemplioriaus įstatymų, turėtų juos priimti;
3. Naujieji privalomojo egzemplioriaus įstatymai arba poįstatyminiai aktai turėtų apibrėžti privalomojo egzemplioriaus deponavimo tikslus; užtikrinti, kad egzempliorių deponavimas atitiktų šiuos tikslus; terminai ir sąvokos turėtų būti nuosekliai vartojami ir apimti esamas informacijos laikmenas bei tas laikmenas, kurios gali būti sukurtos ateityje; turėtų užtikrinti šių teisės aktų veiksmingumą. Šiuose teisės aktuose rekomenduojama atsižvelgti į galimybę paskirstyti atsakomybę už privalomojo egzemplioriaus saugojimą tarp kelių šalies institucijų;

Valstybinės bibliografijos aprėptis

4. Valstybinės bibliografijos turėtų apimti einamąją šalies leidybos produkciją, o kai tai praktiškai priimtina, galėtų pateikti ir retrospektyviają aprėptį. Kai būtina, valstybinės bibliografijos tarnyba turėtų apibrėžti ir paskelbti atrankos kriterijus;
5. Valstybinė bibliografija turėtų apimti leidinių įrašus visomis kalbomis ir (arba) rašto sistemomis, kuriomis šalyje leidžiami leidiniai; jei tik įmanoma, tie įrašai turėtų būti papildyti įrašais tomis kalbos ir (arba) rašto sistemomis, kuriomis buvo išleisti šių leidinių originalai;

Valstybinės bibliografijos pateikimas ir operatyvumas

6. Atsižvelgdamos į įvairovę prieinamų formatų, kuriais gali būti platinama valstybinė bibliografija, valstybinės bibliografijos tarnybos turėtų naudoti vieną ar kelis iš jų, kurie labiausiai tiktų jų vartotojų reikmėms, įskaitant ir vartotojus, turinčius specifinių poreikių; šie formatai turi atitikti priimtus tarptautinius standartus. Bent vienas iš formatų, naudojamų platinant valstybinę bibliografiją, turėtų atitikti archyvavimo bei saugojimo reikalavimus ir būti nuolatos prieinamas;
7. Į valstybinę bibliografiją leidiniai turi būti įtraukiami kiek įmanoma greičiau po jų paskelbimo. Turi būti pasirūpinta efektyviu valstybinės bibliografijos platinimu. Ji turėtų pasirodyti reguliariai ir su papildytais duomenimis tam, kad atitiktų vartotojų poreikius ir įgalintų juos nedelsiant įsigyti aprašytus leidinius;
8. Kiekviename bet kurio formato valstybinės bibliografijos leidime turi būti pateikta ši jo atpažinimui skirta informacija:
 - bibliografijos antraštė;
 - laikotarpis, kurį apima tas leidimas;
 - skelbimo vieta ir leidėjas;
 - skelbimo data;
 - leidinio tarptautinis identifikavimo numeris;
 - informacija apie autoriaus teises;
 - jei įmanoma, katalogavimo leidinyje įrašas;
 - išsamios įsigijimo sąlygos ir kaina;